

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๕๓

วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ) ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๓๒๐๐/๒๕๕๐ หมายเลขแดงที่ ๕๐๕๑/๒๕๕๒ ของศาลแพ่ง เพื่อยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ) จำเลย เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

๑. กระทรวงการคลัง โดยนายปรีดี บุญยัง อธิบดีกรมธนารักษ์ ผู้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ร้อง เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๐ เพื่อขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากผู้ร้อง โดยขอให้ศาลบังคับให้ผู้ร้องและบริวารขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินราชพัสดุ โฉนดเลขที่ ๒๒๗ เลขที่ดิน ๘๕ และส่งมอบที่ดินดังกล่าวให้โจทก์ และชดใช้ค่าเสียหาย จำนวน ๑๖,๗๓๖.๘๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี โดยให้จำเลยชดใช้เงินค่าเสียหายเป็นรายเดือนๆ ละ ๓๑๕.๑๓ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจำเลยและบริวารจะขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินพิพาท เนื่องจากผู้ร้องได้ทำสัญญาเช่าที่ดินราชพัสดุกับโจทก์ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ โดยโจทก์ตกลงให้จำเลยเช่าที่ดินราชพัสดุ ซอยรามบุตรี ถนนจักรพงษ์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๗ เลขที่ดิน ๘๕ จำนวนเนื้อที่ประมาณ ๗๔ ตารางวา มีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๓ และในระหว่างอายุสัญญาเช่า ถ้าผู้ให้เช่ามีความจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินที่เช่าเพื่อประโยชน์ของรัฐ ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญาได้ โดยบอกกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้เช่าทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยผู้ให้เช่าไม่ต้องเสียค่าตอบแทนหรือค่าเสียหายใดๆ ให้แก่ผู้เช่าทั้งสิ้น

๒. โจทก์ได้ต่ออายุการเช่าเป็นรายปีให้แก่ผู้ร้องเรื่อยมา จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๗ รัฐบาลต้องการใช้ที่บริเวณดังกล่าวเพื่อสร้างสวน “สันติพร” โจทก์ได้มีหนังสือแจ้งให้จำเลยทราบว่างโจทก์ไม่อาจพิจารณาต่ออายุสัญญาเช่าให้จำเลยได้ ซึ่งเท่ากับเป็นการบอกเลิกสัญญาเช่าโดยปริยาย แต่เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนโจทก์ยังผ่อนผันให้ผู้ร้องอยู่ต่อไปอีก โดยผู้อาศัยในที่ดินแปลงดังกล่าวจะต้องชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินเท่ากับอัตราค่าเช่าที่ดินพร้อมค่าภาษีบำรุงท้องที่จนกว่าทางราชการจะเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาท ต่อมาในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ โจทก์ได้มีหนังสือถึงจำเลย แจ้งว่าโครงการสร้างสวนสันติพร จะเริ่มดำเนินการประมาณเดือนเมษายน ๒๕๓๘ ขอให้ผู้ร้องและบริวารดำเนินการรื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินออกจากสถานที่เช่าให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๘ แต่ผู้ร้องและบริวารบ่ายเบี่ยงไม่ยอมออกจากที่ดิน โจทก์ได้มีหนังสือเตือนอีก ๒ ครั้ง แต่จำเลยก็ยังคงเพิกเฉย

โจทก์ได้บรรยายฟ้องต่อไปว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กรมธนารักษ์จัดสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานแสดงเหรียญกษาปณ์และจำหน่ายจ่ายแลกเปลี่ยนเหรียญกษาปณ์แทนการสร้างสวนสันติพร บนพื้นที่โฉนดเลขที่ ๒๒๗ และ ๔๗๗ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ตามที่โจทก์ได้เคยมีหนังสือแจ้งผู้ร้องให้ขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินราชพัสดุดังกล่าวแล้ว ทั้งโจทก์ได้ประสานงานจัดหามาตรการเพื่อช่วยเหลือราษฎรที่เข้าร่วมทั้งโจทก์ได้หาที่เช่าแห่งใหม่ แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ให้ผู้เช่าเดิมอยู่อาศัยต่อไปและพร้อมจะพิจารณาจ่ายเงินค่าชดเชยการขนย้ายในกรณีที่ผู้เช่าเดิมไม่ประสงค์จะเช่าที่ดินแปลงใหม่ ผู้ร้องทราบดีแล้ว แต่ไม่ยอมขนย้ายทรัพย์สินไปจากที่ดินราชพัสดุ โจทก์จึงฟ้องจับไล่และเรียกค่าเสียหายจากผู้ร้อง

๓. ปรากฏว่าผู้ร้องให้การในฐานะจำเลยปฏิเสธฟ้องโจทก์ว่า นายปรีดี บุญยัง ไม่ได้รับมอบอำนาจจากโจทก์ หนังสือมอบอำนาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่ได้ปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย นายปรีดี บุญยัง จึงไม่มีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีแทนโจทก์ โจทก์ไม่ใช่เจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๗ เลขที่ ๘๕ ตั้งอยู่ ริมถนนเจ้าฟ้า - ถนนจักรพงษ์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ผู้ร้องไม่ได้เช่าที่ดินโฉนดเลขที่ดังกล่าวจากโจทก์ ผู้ร้องจึงมิได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ อีกทั้งผู้ร้องไม่เคยได้รับหนังสือแจ้งจากโจทก์ให้ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดิน โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องผู้ร้องให้ขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินดังกล่าวและไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากผู้ร้อง

ศาลแพ่งมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๒ โดยได้วินิจฉัยใน ๒ ประเด็น คือ (๑) วินิจฉัยว่า โจทก์มอบอำนาจฟ้องคดีโดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง (๒) วินิจฉัยว่าการเช่าทรัพย์สินนั้น ผู้ให้เช่าไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ให้เช่าเมื่อผู้ร้องยอมรับว่า

ทำสัญญาเช่ากับโจทก์และได้รับประโยชน์ในที่ดินที่เช่าตามสัญญาที่ตกลงกันจริง โจทก์ยอมมีอำนาจฟ้องขับไล่ผู้ร้อง การที่ผู้ร้องยังคงอยู่ในที่ดินพิพาทต่อมา ภายหลังสัญญาเช่าสิ้นสุดลง จึงเป็นการอยู่โดยละเมิด เมื่อทำให้โจทก์เสียหาย ต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ด้วยจึงพิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินราชพัสดุ และส่งมอบที่ดินดังกล่าวแก่โจทก์ ให้ผู้ร้องชำระค่าเสียหายจำนวน ๑๖,๗๓๖.๘๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และค่าเสียหายต่อไปอีกเดือนละ ๓๑๕.๑๓ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าผู้ร้องและบริวารจะออกจากที่ดินพิพาท

แต่จำเลยไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลชั้นต้น จึงอุทธรณ์ใน ๒ ประเด็น คือ

(๑) ประเด็นเรื่องอำนาจฟ้อง เนื่องจากหนังสือมอบอำนาจของโจทก์ที่มอบให้ นายปรีดี บุญยัง ดำเนินคดีแทน มิได้ปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร หนังสือมอบอำนาจจึงใช้อ้างเป็นเอกสารการมอบอำนาจมิได้ นายปรีดี บุญยัง จึงไม่มีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีแทนโจทก์

(๒) ประเด็นเรื่องโจทก์มิได้เป็นเจ้าของทรัพย์ที่พิพาท ไม่มีอำนาจฟ้องเพราะที่ดินที่ผู้ร้องเช่าเป็นที่ดินของวัดชนะสงคราม มีบันทึกปากคำของพยาน ซึ่งได้สอบถามผู้สูงอายุที่เคยอยู่ใกล้เกี่ยวกับวัดชนะสงคราม ชาวบ้านส่วนใหญ่ยืนยันว่า ที่ดินดังกล่าวเป็นของวัดชนะสงคราม ทั้งยังมีลายพระหัตถ์ของรัชกาลที่ ๕ และหลักไม้จารึกที่ขุดได้ในบริเวณที่ดินดังกล่าวเป็นหลักฐานยืนยัน

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์

ผู้ร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้น

ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษา เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๗ ให้รับอุทธรณ์เฉพาะประเด็นที่หนึ่ง โดยเห็นว่า เมื่อโจทก์เป็นนิติบุคคลโดยเป็นกระทรวงในรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้แทนของกระทรวงโจทก์มอบอำนาจให้อธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดฟ้องคดีแทน อากรสำหรับการมอบอำนาจซึ่งกระทรวงโจทก์เป็นฝ่ายที่ต้องเสียจึงเป็นอันไม่ต้องเสียตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ หนังสือมอบอำนาจโจทก์ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ได้ อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น พิพากษายืนยันว่า นายปรีดี บุญยัง มีอำนาจฟ้อง

ผู้ร้องฎีกาใน ๒ ประเด็น คือ (๑) หนังสือมอบอำนาจโจทก์ไม่ติดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร จะใช้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ได้ หรือไม่ (๒) โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๗ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร หรือไม่ โดยประเด็นนี้ ผู้ร้อง เห็นว่าเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน พร้อมกับยื่นคำร้องขอระบุพยานเพิ่มเติม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาประเด็นที่หนึ่งและไม่รับฎีกาประเด็นที่สอง

ในขณะที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกาผู้ร้องยื่นคำร้องโต้แย้งว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ที่ให้สิทธิและยกเว้นโจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐไม่ต้องปิดอาคารแสดมปีในหนังสือมอบอำนาจ แต่ในขณะที่เดียวกันฝ่ายผู้ร้องต้องปิดอาคารแสดมปี หากไม่ปิดไม่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ เป็นบทบัญญัติที่เป็นการแบ่งชั้นวรรณะ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในกฎหมาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงขอให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้ร้องไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้วินิจฉัยต่อไป

ศาลฎีกาพิจารณาคำร้องของผู้ร้องแล้ว เห็นว่า ข้อโต้แย้งของผู้ร้องเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ ซึ่งขอให้ส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้นเป็นกรณีที่ศาลฎีกาจะใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ บังคับแก่คดีนี้ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ร้องดังกล่าวตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๕ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบเพื่อแจ้งศาลฎีกาทราบต่อไป และต่อมาในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า ผู้ร้องมิได้โต้แย้งให้ชัดเจนว่า ประมวลรัษฎากรมาตรา ๑๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ อย่างไร ประกอบกับมาตราต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญบางมาตราที่ผู้ร้องโต้แย้งนั้น มิได้มีความเกี่ยวข้องกับประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ อาทิ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นการรับรองสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นหลักการทั่วไป มาตรา ๔๘ เป็นการรับรองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคล และมาตรา ๗๕ อยู่ในหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ดังนั้นจึงมีประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องที่โต้แย้ง คือ ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๒๙ หรือไม่ เท่านั้น

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วรัฐธรรมนูญที่ผู้ร้องยกขึ้นใช้เป็นประเด็นในการโต้แย้ง คือ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๓๐ มีข้อความดังนี้ มาตรา ๒๕ “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ ในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ส่วนรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำร้อง คือ มาตรา ๖๕ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคล มีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ในขณะที่ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ บัญญัติว่า “ถ้าฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำงานของรัฐบาลโดยหน้าที่ บุคคลผู้กระทำการในนามของรัฐบาล องค์กรบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น สภากาชาดไทย วัดวาอาราม และองค์กรศาสนาใดๆ ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย แต่ข้อยกเว้นนี้มีให้ใช้แก่องค์กรของรัฐบาลที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อ ประกอบการพาณิชย์ หรือการพาณิชย์ซึ่งองค์กรบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ” ซึ่งใช้บังคับมา ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๕ เป็นต้นไป

เมื่อพิจารณาข้อกำหนดต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่า วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลก็เพื่อนำเงินตราที่ได้รับไปใช้ในการให้บริการสาธารณะ การยกเว้นภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ซึ่งยกเว้นให้กับหน่วยงานของรัฐ และองค์กรกุศลต่าง ๆ ประกอบด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น เพื่อเหตุผลทางเศรษฐกิจ การเงิน สังคม หรือการเมือง ทั้งเหตุผลในด้านการบริหารจัดการเก็บภาษีอากร โดยมีข้อยกเว้นต่าง ๆ ตามที่ระบุในประมวลรัษฎากร พระราชกฤษฎีกาที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๓ แห่งประมวลรัษฎากร และอื่น ๆ การที่องค์กรของรัฐบาลได้รับการยกเว้นตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ถือเป็น การลดภาระการดำเนินงานของฝ่ายรัฐบาล เนื่องจากรายได้ที่ได้จากการจำหน่าย อากรแสตมป์ให้องค์กรของรัฐบาลฯ ก็จะกลับมาเพื่อการดำเนินงานของรัฐบาลอยู่ดี หากรัฐให้หน่วยงาน ของรัฐต้องเสียอากร จะเป็นการสิ้นเปลืองเวลาเสียทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น พิจารณาหลักของความเสมอภาคในทางกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ที่ผู้ร้องอ้างถึงเป็นบทบัญญัติที่รับรองให้บุคคลเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกัน นั้น หมายความว่า องค์กรต่าง ๆ ของรัฐต้องปฏิบัติต่อบุคคลที่เหมือนกันในสาระสำคัญ อย่างเดียวกัน และปฏิบัติต่อบุคคลที่แตกต่างกันในสาระสำคัญแตกต่างกันออกไปตามลักษณะเฉพาะของ แต่ละบุคคล แต่ในบทบัญญัติของมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากรเป็นบทบัญญัติเพื่อประโยชน์ ในการบริหารการคลังของประเทศโดยมิได้ละเมิดสิทธิของบุคคลแต่อย่างใด ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ ที่บัญญัติให้บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ฯลฯ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ดังนั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากรบัญญัติให้องค์กรรัฐบาล ไม่ต้องเสียอากรก็เป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ ซึ่งรัฐมีอำนาจจะออกกฎหมายให้ องค์กรของรัฐบาลได้รับยกเว้นโดยไม่ต้องเสียอากรได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า มาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลรัษฎากร ไม่ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๒๕

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ